

Reg. data Nr. Reg. Nr.

VYRIAUSYBĖS IŠVADA Nr.: TAP-23-1052(2) TAIS-23-11162(2)	DĖL TABAKO, TABAKO GAMINIŲ IR SU JAIS SUSIJUSIŲ GAMINIŲ KONTROLĖS ĮSTATYMO NR. I-1143 10, 11, 12, 14, 15, 26 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-2920 IR TABAKO, TABAKO GAMINIŲ IR SU JAIS SUSIJUSIŲ GAMINIŲ KONTROLĖS PAKEITIMO ĮSTATYMO NR. I-1143 2, 17, 26 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAKEITIMO ĮSTATYMO PAPILDYMO 15¹ STRAIPSNIU ĮSTATYMO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-2921		
	Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Pateikimo Seimui terminas 2023-08-11	Sveikatos apsaugos ministerija	Pasirenkama ☐ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☒ Nesvarstyta Norėdami įvesti datą, spustelėkite arba bakstelėkite čia.	Pasirenkama ☒ Svarstyti TAP ☒ Svarstyti LRV posėdyje ☐ Grąžinti tobulinti

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Seimo nariai A. Veryga, B. Pietkiewicz, D. Labanavičius ir kiti **siūlo nustatyti naują teisinį reguliavimą, kad elektronines cigaretes ir jų pildykles vartotojai galėtų įsigyti tik gavę gydytojo receptą ir išskirtinai tik vaistinėse, laikantis farmacinę veiklą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų.**

Įstatymų projektų aiškinamajame rašte nurodyta, kad projektais siekiama mažinti elektroninių įrenginių prieinamumą, apsaugoti nuo rūkymo vaikus, paauglius ir kiek įmanoma pavėlinti amžių, kuomet jauni žmonės pradeda rūkyti, palaikyti norinčius mesti ir metusius rūkyti asmenis, taip pat mažinti rūkymo patrauklumą, mažinti priklausomybę nuo tabako gaminių ir tabako sukeltą žalą sveikatai.

2022 m. Lietuvos sveikatos mokslų universiteto vykdyto Lietuvos moksleivių gyvensenos ir sveikatos tyrimo duomenimis, Lietuvoje tarp 5–9 klasių mokinių sumažėjo įprastinių cigarečių rūkymas, bet elektroninių cigarečių vartojimas toliau didėja ir jau beveik dvigubai lenkia tabako cigarečių rūkymą. 2022 m. bent kartą per paskutines 30 dienų elektronines cigaretes vartojo kas penktas 5–9 klasių mokinys (2022 m. – 21 proc., 2018 m. – 17,9 proc., 2014 m. – 11,7 proc.), o per tą patį laikotarpį rūkusių tabako cigaretes buvo 12 proc. (2018 m. – 15,6 proc., o 2014 m. – 14 proc.). Atkreiptinas dėmesys, kad Lietuvoje elektroninių cigarečių vartojimas stipriai išaugo paauglių tarpe ir yra vienas didžiausių Europoje

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Vyriausybės išvadoje **siūloma pritarti įstatymų projektų tikslui, bet nepritarti Projektams (teisinio reguliavimo priemonėms).** Projektais siūlomas teisinis reguliavimas yra nepagrįstas, neatitinka gydytojų ir vaistinių veiklos paskirties, ES farmacijos ir su tabako gaminiiais susijusių gaminių teisinio reglamentavimo, abejotinas jo tinkamumas ir įgyvendinamumas siekiamo tikslo atžvilgiu, taip pat abejotinas dėl rizikų pažeisti sąžiningos konkurencijos principą bei paskatinti šešėlinę ekonomiką, susijusią su elektroninių cigarečių neteisėta apyvarta:

1. Pasaulio sveikatos organizacija ir Europos Komisija nepripažįsta elektroninių cigarečių kaip priemonės, turinčios mažesnę žaląjantį poveikį sveikatai ar padedančia mesti rūkyti.

2. Siūlomas teisinis reguliavimas **neatitinka Tabako produktų direktyvoje** (2014 m. balandžio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/40/ES dėl valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatų, reglamentuojančių tabako ir susijusių gaminių gamybą, pateikimą ir pardavimą, suderinimo ir kuria panaikinama Direktyva 2001/37/EB) **nustatyto elektroninių cigarečių, kaip su tabako gaminiiais susijusių gaminių, teisinio reglamentavimo.**

3. Receptų rašymas yra asmens sveikatos priežiūros paslauga, kurios tikslas yra laiku diagnozuoti asmens sveikatos sutrikimus ir užkirsti jiems kelią, padėti atgauti ir sustiprinti sveikatą. Sveikatos priežiūros

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

specialistai, negali išrašyti receptų elektroninėms cigaretėms įsigyti, nes jos yra laikomos su tabako gaminiais susijusiais gaminiais.

4. 2011 m. kovo 9 d. direktyvoje 2011/24/ES dėl pacientų teisių į tarpvalstybines sveikatos priežiūros paslaugas įgyvendinimo ***receptas apibrėžiamas kaip reglamentuojamos sveikatos priežiūros profesijos atstovo išrašytas receptas vaistui arba medicinos prietaisui įsigyti.***

5. Elektroninės cigaretės ***neatitinka vaisto (vaistinio preparato) sąvokos***, nustatytos Farmacijos ***įstatyme ir medicinos priemonės sąvokos***, kuri nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2017/745 dėl medicinos priemonių, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2001/83/EB, Reglamentas (EB) Nr. 178/2002 ir Reglamentas (EB) Nr. 1223/2009 ir kuriuo panaikinamos Tarybos direktyvos 90/385/EEB ir 93/42/EEB.

6. Konkurencijos tarybos vertinimu, Projektais siūlomas teisinis reguliavimas ***sudarytų palankesnes konkurencines sąlygas tabako gaminių gamintojams ir importuotojams***, nes jų gaminiai taptų labiau prieinami nei elektroninės cigaretės, ir tabako gaminių gamintojai patirtų mažesnę konkurencinį spaudimą iš elektroninių cigarečių gamintojų.

7. Pagal siūlomą teisinį reguliavimą ***elektroninių cigarečių prekyba mažmeninės prekybos vietose (išskyrus vaistines) taps nelegali*** ir taip dar labiau paskatins pagal Tabako kontrolės įstatymą draudžiamą nuotolinę vidaus ir tarpvalstybinę elektroninių cigarečių prekybą, nes jas bus galima lengvai įsigyti visose ES šalyse, kuriose nėra tokio draudimo.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Projektas suderintas su Teisingumo ministerija, Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Finansų ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Konkurencijos tarnyba, Lietuvos savivaldybių asociacija ir Valstybine vaistų kontrolės tarnyba. Atsižvelgta į Ekonomikos ir inovacijų ministerijos bei Konkurencijos tarybos pasiūlymus. Dėl Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento pastabos (pritartų pateiktiems projektams) argumentai pateikti derinimo pažymoje.

Projektas patikslintas atsižvelgiant į Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas.

PAŽYMĄ PARENGĖ

Aurelija Urbonienė

Socialinės politikos grupė, patarėja